

299091 - كىچىك تەرەت تۇتالماسلىق كېسىلىگە گىرىپتار بولغان كىشى تاھارەتنى قانداق ئالىدۇ؟ ئەگەر جۈنۈپ بولۇپ قالسۇنچۇ؟

سوئال

مەن ئولتۇرۇپ قالغان مېيىپ، ئاللاھ تائالاغا ھەمدىلەر بولسۇن، ئىختىيارسىز كىچىك تەرەت تۇتالماسلىق كېسىلىگە مۇبتىلا بولدۇم، بەك كۆپ كىچىك تەرەت كىلىدۇ، دائىم كىيىم ئالماشتۇرۇشقا قادىر بولالمايمەن، مەن بۇ ئەھۋالدا نامازنى قانداق ئوقۇيمەن، تاھارەت ئالىمەنمۇ ياكى تەيەممۇم قىلىمەنمۇ؟، مەن تاھارەت ئىلىشقا قادىر بولالمايمەن، ئەگەر ئىختىيارسىز مەنى ياكى مەزى چىقىپ قالسا قانداق قىلىمەن؟ مەن ھەپتەدە پەقەت بىر قېتىم ياكى ئىككى قېتىم يۇيۇنالايمەن؟. بۇ ھەقتە چۈشەنچە بېرىشىڭلارنى ئۈمىد قىلىمەن.

تەپسىلىي جاۋاب

بارلىق گۈزەل مەدھىيلەر ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى بولغان ئاللاھ تائالاغا خاستۇر، پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا، ئائىلە تاۋابىئاتلىرى، بارلىق ساھابىلىرى ۋە قىيامەتكىچە توغرا يولغا ئەگەشكەنلەرگە ئاللاھنىڭ رەھمەت سالاملىرى بولسۇن.

بىرىنچى: ئاللاھ تائالادىن سىزگە تىزدىن شىپالىق ئاتا قىلىشىنى، يەتكەن مۇسبەتلەرگە كۆپلەپ ئەجر-ساۋاپ بېرىشىنى سورايمىز.

كىچىك تەرەت تۇتالماسلىق كېسىلى بولۇپ قالغان كىشى، كىچىك تەرەتنىڭ تاراپ كىتىشىنىڭ ئالدىنى ئالىدىغان نەرسىلەرنى ئىشلىتىش كېرەك، ئاندىن ھەر بىر نامازغا ئايرىم تاھارەت ئېلىش كېرەك، ھەر نامازغا ئايرىم تاھارەت ئېلىش قېيىن بولسا، ئىلگىرى ياكى كېيىن قىلىپ پىشىن بىلەن ئەسىرنى ۋە شام بىلەن خۇپتەننى بىرگە جەملەپ ئوقۇشى كېرەك.

تەرەت تاراپ كېتىشىنىڭ ئالدىنى ئالىدىغان نەرسىلەرنى مۇستەھكەم بېكىتكەن بولسا بۇنى ئالماشتۇرۇش كېرەك بولمايدۇ.

“شەرھى مۇنتەھىل ئىرادات” 1-توم 120—بەتتە مۇنداق بايان قىلىنغان: “ئاياللار كېسىلى، كىچىك تەرەت توختىماسلىق كېسىلى، مەزى كېلىدىغان، دائىم يەل كېلىدىغان كېسىلى بار كىشىلەر تەرەتسىزلىك يۈز بەرگەن ئورۇننى سۇ بىلەن يۇيىشى، پاكىزە بولمىغان نەرسىلەرنى تازىلىۋېتىشى، ئىمكانىيىتى بويىچە پاكىزە نىجاسەتنىڭ سېرتقا چىقىشىنى چەكلەيدىغان نەرسىلەرنى ئىشلىتىشى كېرەك بولىدۇ.

دەسلەپتە سەل قارىمىغان بولسا تاھارەت ۋە غۇسلنى قايتىدىن ئىئادە قىلىش كېرەك بولمايدۇ، چۈنكى تەرەتسىزلىك كۈچلۈك بولغانلىقى ئۈچۈن بۇنىڭدىن ساقلىنىش مۇمكىن بولمايدۇ.

تەرەتسىز كىشى ھەر نامازنىڭ ۋاقتىدا تاھارەت ئالىدۇ، ئۇنىڭدىن كېيىن بىر نەرسە چىقىپ كەتسە قايتا تاھارەت ئېلىش كېرەك بولمايدۇ.

بەزى ئۆلىمالار تەرەتنىڭ تارىلىپ كېتىشىنىڭ ئالدىنى ئالدىغان نەرسىلەرنى ئىشلىتىش كېرەك ئەمەس دەيدۇ، بۇ مالكى مەزھەب ئۆلىمالىرىنىڭ قارىشىدۇر، تەرەت ساقلاش نەرسىلىرىنى ئىشلىتىش قېيىن بولسا مالكى مەزھەب قارىشىنى تۇتسىڭىزمۇ بولىدۇ.

مالكى ئۆلىمالىرىدىن ھەتتە رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: “بىرەر پارچە لاتا ياكى لۆڭگە قويۇۋېلىش ياخشى بولىدۇ. ئەمما سەنەد دېگەن ئالىم: بۇنداق قىلىش زورۇر ئەمەس، چۈنكى پاكىز بولمىغان كىيىم بىلەن ناماز ئوقۇغانغا ئوخشاش نجاسەت بولغان لاتا بىلەن ناماز ئوقۇيدۇ دەيدۇ.

سەنەد دېگەن ئالىم مۇنداق دەيدۇ: “نجاسەت بولغان لاتىنى ئالماشتۇرۇش كېرەك بولامدۇ؟ شەيخ ئەلبانى رەھىمەھۇللاھ: ھەر ناماز ۋاقتىدا ئۇنى ئالماشتۇرۇپ يۇيۇش ياخشى بولىدۇ دەيدۇ. سەھنۇن: بۇنداق قىلىش كېرەك بولمايدۇ، ئۇنىڭدىن ئەۋرىتىنى يۇيۇش ئاسان بولىدۇ دەيدۇ. [مەۋاھىبۇل جەلىل 1-توم 143-بەت].

ناماز توغرىسىدا ھەر ناماز ئۈچۈن تەرەت ئېلىش ۋە نامازنى ئۆز ۋاقتىدا ئوقۇش قېيىن بولسا، بىر تاھارەت بىلەن ئىككى نامازنى بىرگە ئوقۇسىڭىز بولىدۇ، پېشىن بىلەن ئەسىرنى ۋە شام بىلەن خۇپتەننى بىرگە ئوقۇيسىز.

شەيخۇل ئىسلام ئىبنى تەيمىيە رەھىمەھۇللاھ “پەتىۋالار مەجمۇئەسى” 24-توم 14-بەتتە مۇنداق دەيدۇ: بىمار ۋە خۇن كېسىلى بولغان ئايال ئىككى نامازنى بىرگە جەملەپ ئوقۇيدۇ.”

بۇ ئىش ئوچۇق بولغاندىن كېيىن مۇنداق تەرتىپلىنىدۇ:

1-پاختا ياكى لاتا بىلەن ياخشى ئوراش كېرەك، ئۇنى يېڭىلاش ۋە ھەر ناماز ئۈچۈن ئورۇننى يۇيۇش كېرەك بولمايدۇ، لېكىن نامازنىڭ ۋاقتى كىرگەندىن كېيىن تاھارەت ئېلىش كېرەك بولىدۇ.

2-ئەگەر بىر نەرسە قويۇش قېيىن بولسا، مالكى مەزھىبىنىڭ بىر نەرسە قويۇش كېرەك بولمايدۇ دېگەن قارىشىنى تۇتۇش كېرەك.

3-ئىككى نامازنى بىرگە ئوقۇش رۇخسەت قېلىنىدۇ.

ئىككىنچى: سۇ ئىشلىتىشكە قادىر بولغان كىشىنىڭ تاھارەت ئىلىشى كېرەك بولىدۇ، تەيەممۇم قىلىشى توغرا بولمايدۇ، ئۆزىنىڭ تاھارەت ئىلىشى قېيىن بولسا مەلۇم ھەق بېرىپ بولسىمۇ تاھارەت ئالدۇرىدىغان كىشىنى تىپىشى كېرەك.

“كەشاپۇل قىنا” 1-توم 102-بەتتە مۇنداق بايان قىلىنغان: “چولاق ياكى شۇنىڭغا ئوخشاش بىمارلار ئۆزى تاھارەت ئىلىشقا ۋە يۇيۇنىشقا قادىر بولالمىسا، ئۆزىگە ۋە ئۆزى نەپقە قىلىپ بېرىدىغان كىشىلەرگە زەرەر يەتكۈزۈمگەن ئاساستا مەلۇم مىقداردا ھەق بېرىپ تاھارەت ئالدۇرىشى كېرەك بولىدۇ.

تاھارەت ئالدۇرۇپ قويدىغان كىشىنى تاپالماي، تەيەممۇم قىلدۇرۇپ قويدىغان كىشىنى تاپقان بولسا، تەيەممۇم قىلدۇرۇش كېرەك بولىدۇ، بۇ تاھارەت ئىلىشقا قادىر بولالماي تەيەممۇم قىلغان ساق كىشىگە ئوخشاش بولىدۇ.

ئەگەر تاھارەت ئالدۇرۇپ ياكى تەيەممۇم قىلدۇرۇپ قويدىغان كىشىنى تاپالماسا، ئۇنىڭ ھەققىنى بېرىشتىن ئاجىز كەلسە، ئۆز ھالى بويىچە ناماز ئوقۇيدۇ، بۇ توغرىدا ئۆلىمالارنىڭ ئارىسىدا ئىختىلاپ بارلىقىنى بىلمەيمەن. نورمال باھادىن يۇقىرى ھەق ئالدىغان كىشىنى تاپقان بولسا، تەيەممۇم قىلسا بولىدۇ. قايتىدىن تاھارەت ئىلىش ۋە نامازنى ئىئادە قىلىش كېرەك بولمايدۇ.

يۇقىرىدا بايان قىلغاندەك ئىستىنجا قىلىشقا تاھارەتكە ئوخشاش بولىدۇ. ئەگەر بىرەر كىشى خالىس ياردەم قىلىپ پاكىزلاپ قويسا بولىدۇ.

تاھارەت ئىلىشقا قادىر بولىدىكەن، تاھارەت ئىلىش كېرەك بولىدۇ، تەيەممۇم قىلىش توغرا بولمايدۇ.

ئۈچىنچى: ئېھتىلام بولۇپ قىلىپ يۇيۇنۇش كېرەك بولسا، ئۆزى يۇيۇنۇشقا قادىر بولالمىسا، بىكارغا ياكى ھەق ئىلىپ يۇيۇندۇرۇپ قويدىغان كىشىنى تاپالماسا، يۇقىرىدا بايان قىلىنغانغا ئوخشاش جۇنابەت ئۈچۈنمۇ تەيەممۇم قىلسا توغرا بولىدۇ.

بۇ ئىشلاردا سەل قاراش توغرا بولمايدۇ، بەلكى ئۆزى يۇيۇش ياكى بىكارغا يۇيۇپ قويدىغان كىشى تاپالماسا ھەق بېرىپ بولسىمۇ يۇيۇپ قويدىغان كىشىنى تىپىشى كېرەك، ئۇنىڭغىمۇ ئامال بولمىسا تەيەممۇم قىلغاچ تۇرۇپ، يۇيۇنۇش پۇرسىتى تىپىلغاندا يۇيۇنۇش كېرەك بولىدۇ.

باشقىلار يۇيۇپ قويغاندا، ئۇ كىشى سىزگە سۇنى قۇيۇپ بېرىدۇ، ئەۋرىتىڭىزنى يېپىش كېرەك بولىدۇ، ئەۋرەت كىندىكتىن تىزغىچە بولىدۇ. 101816- ۋە 40204 نومۇرلۇق سوئاللارنىڭ جاۋابىغا قارالسۇن.

بەزى ئۆلىمالار: يۇيۇنالمىدىغان ئەمما تاھارەت ئىلىشقا قادىر بولالايدىغان كىشى، جۇنابەت ئۈچۈن تەيەممۇم قىلىدۇ، ئاندىن تاھارەت ئالىدۇ، شۇنداق قىلىش بەك ياخشى ۋە ئېھتىياتچان بولۇشتۇر ۋە ھەممە ئىختىلاپتىن يىراق بولۇشتۇر.

ئەگەر سىز تاھارەت ئېلىشقا قادىر بولۇپ، يۇيۇنۇشقا قادىر بولالمىسىڭىز، سوئالدا بايان قىلىنغاندەك، جۇنابەتكە تەيەممۇم قىلىپ، نامازغا تاھارەت ئالىسىز.

ئىبنى تەيمىيە رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: «ئەر-ئاياللارغا تاھارەت ئېلىش ۋە تەيەممۇم قىلىش مۇمكىن بولسا شۇنداق قىلىش كېرەك، ئەگەر تەيەممۇم قىلسا ئۆلىمالارنىڭ ئىككى قارىشىنىڭ بېرىدە بۇمۇ توغرا بولىدۇ».

ھەنەپى ۋە مالىكى مەزھىبىدە، سۇ بىلەن پاكىزلىنىش بىلەن تەيەممۇم بىلەن پاكىزلىنىشنى بىرگە قىلمايدۇ، يەنى ئەسلى بىلەن ئەسلىنىڭ ئورنىدا تۇرىدىغان ئىشنى بىرگە قىلمايدۇ، ياكى تاھارەت ئالىدۇ ياكى تەيەممۇم قىلىدۇ.

شاپىئى ۋە ھەنەبەلى مەزھىبىدە، مۇمكىن بولسا سۇ بىلەن يۇيۇنىدۇ، مۇمكىن بولمىغان يەرلىرىگە تەيەممۇم قىلىدۇ.

تاھارەت ئېلىپ ھەم تەيەممۇم قىلغاندا قايسىسىنى باشتا قىلسا ئوخشاش بولىدۇ، ياخشىسى دەسلەپتە تاھارەت ئېلىپ كېيىن تەيەممۇم قىلىشتۇر. [پەتۋالار مەجمۇئەسى 21-توم 453-بەت].

شەيخ ئابدۇلئەزىز ئىبنى باز رەھىمەھۇللاھدىن: مېنىڭ دۈمبەمنى ئوپىراتسىيە قىلغان، مان نامازغا تەستە تەرەت ئالىمەن، بىر كېچىسى ئېھتىلام بولۇپ قىلىپ، ئوپىراتسىيە قىلغان ئورۇنغا تەسىرى بولمىسۇن دەپ يۇيۇنۇشقا قادىر بولالمىدىم، بۇنىڭ ئورنىغا تەيەممۇم قىلساممۇ بولامدۇ؟ تەيەممۇم قىلىپ بولغاندىن كېيىن تاھارەت ئېلىشىم كېرەكمۇ؟ بۇنداق ھالەتتە قانداق قىلىشىم كېرەك؟ جاۋابىلارنى كۈتمەن دەپ سوئال قىلىنغاندا، شەيخ مۇنداق دەپ جاۋاب بەرگەن: مۇسۇلمان بارلىق ئەھۋالدا كۈچىنىڭ يېتىشىچە ئاللاھدىن قورقۇشى كېرەك، چۈنكى ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ: **«كۈچىڭلارنىڭ يېتىشىچە ئاللاھدىن قورقۇڭلار»** تەغابۇن سۈرىسى 16-ئايەت. پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: **«مەن سىلەرنى قانداق ئىشتىن چەكلىسەم ئۇنىڭدىن يىراق بولۇڭلار، قانداق ئىشقا بۇيرىسام كۈچىڭلارنىڭ يېتىشىچە ئۇنى ئادا قىلىڭلار»**. [بىرلىككە كەلگەن ھەدىس].

بىمار تاھارەت ئېلىش ۋە يۇيۇنۇشقا قادىر بولالمىسا، تەيەممۇم قىلسا كۇپايە قىلىدۇ، بۇ توغرىدا ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ: **﴿وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَىٰ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ أَوْ لَامَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوْهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ مِنْهُ﴾** تەرجىمىسى: **«ئى مۆمىنلەر! (سىلەر تاھارەتسىز بولۇپ) ناماز (ئوقۇماقچى بولۇپ) تۇرغىنىڭلاردا، يۈزۈڭلارنى يۇيۇڭلار، قولۇڭلارنى جەينىكىڭلار بىلەن قوشۇپ يۇيۇڭلار، بېشىڭلارغا مەسھى قىلىڭلار، پۈتۈڭلارنى ئوشۇقۇڭلار بىلەن قوشۇپ يۇيۇڭلار، ئەگەر**

جۇنۇپ بولساڭلار پاكلىنىڭلار (يەنى غۇسلى قىلىڭلار)، ئەگەر كېسەل بولساڭلار (سۇ زىيان قىلىدىغان بولسا)، ياكى سەپەر ئۈستىدە بولۇپ (سۇ تاپالمىساڭلار)، ياكى سىلەرنىڭ بىرسىڭلار ھاجەتخانىدىن كەلگەن (يەنى تاھارەت سۇندۇرغان) بولساڭلار، ياكى ئاياللىرىڭلار بىلەن يېقىنچىلىق قىلغاندىن كېيىن (غۇسلى تاھارەت ئۈچۈن) سۇ تاپالمىساڭلار، پاك تۇپراقتا تەيەممۇم قىلىڭلار، ئۇنىڭ بىلەن يۈزۈڭلارغا، قولۇڭلارغا مەسھى قىلىڭلار، اللە سىلەرگە سىلەرگە مۇشەققەتنى خالىمايدۇ، لېكىن اللە شۈكۈر قىلىشىڭلار ئۈچۈن سىلەرنى پاك قىلىشنى، (ئىسلام شەرىئىتىنى بايان قىلىش بىلەن) نېمىتىنى سىلەرگە تاماملاشنى خالايدۇ» مائىدە سۈرىسى 6-ئايەت.

سۇ بىلەن تاھارەت ئېلىش ۋە يۇيۇنۇشقا قادىر بولالمايدىغان كىشىلەر سۇنى يوقۇتۇپ قويغان كىشىنىڭ ھۆكۈمىدە بولىدۇ.

يۇيۇنماستىن تاھارەت ئېلىشقا قادىر بولالسا، تاھارەت ئالىدۇ، يۇيۇنۇشنىڭ ئورنىغا تەيەممۇم قىلىدۇ. بۇ ھەقتە بىز يۇقىرىدىكى ئايەتتە بايان قىلدۇق. "ئاللاھ تائالا توغرا يولغا مۇۋەپپەقىيەت قىلغۇچىدۇر.

ئاللاھ تائالا ھەممىدىن ياخشى بىلگۈچىدۇر.